

Toca, toca

de Kika Garcelán

Una proposta per a la primera infància

Dossier pedagògic

Índex

Bienvénida	3
L'Horta Teatre	4
Toca, toca	5
El dossier pedagógico	6
Antes de venir al teatro	7
Después de venir al teatro	11
Más contenidos didácticos	19
Despedida	20

Teaser de l'espectacle:

Benvinguda

Benvinguts a tots i totes, als que ja ens coneixem i als que és la primera vegada amb L'Horta teatre. En aquesta ocasió us presentem el dossier pedagògic de **TOCA, TOCA**, l'última peça per a primera infància de la nostra companyia. Esperem que us agrade la nostra proposta i que aquest dossier us motive per a donar major recorregut a l'experiència d'assistir al teatre.

Per a aquest projecte hem pres com a punt de partida dues idees, la nostra relació amb el sentit del tacte durant els primers anys de vida i el teixit com a matèria pròpia del món que ens envolta. Per a crear **TOCA, TOCA** hem investigat amb la roba que ens vist, les mantes que ens cobreixen, les diferents textures que trobem en el camí del nostre aprenentatge, en el camí de posar-nos en peus. Jugant amb materials tèxtils i utilitzant diferents llenguatges escènics com el teatre gestual, la dansa o l'acrobàcia hem creat aquesta peça pensada per a la primera infància però sense oblidar que serà una experiència compartida amb els adults acompanyants.

En **TOCA, TOCA** partim del nostre espai de joc preferit, el teatre. Juguem a descobrir que s'amaga davall del teló. El teatre és una forma de joc on tot és possible. Per això, per si voleu jugar amb nosaltres i conèixer un poc més sobre el nostre treball, us deixem aquest dossier.

Les activitats són suggeriments que segur podreu adaptar al vostre grup i a l'aula.

Esperem que ho gaudiu.

Gràcies per triar el teatre!

L'Horta Teatre

L'Horta Teatre és una de les formacions teatrals més veteranes de la Comunitat Valenciana. Al llarg dels nostres prop de 50 anys de trajectòria, hem realitzat més de 3.000 representacions i hem produït més de 40 espectacles professionals destinats al públic infantil i adult. Amb el temps hem generat una manera de fer que ha definit el nostre posicionament artístic i també la nostra pròpia cultura empresarial. En aquest sentit, els espectacles de L'Horta Teatre han desenvolupat un segell i un caràcter particular que els diferencia i els identifica, i que els fa reconeixibles per al públic com un "producte cultural" de gran qualitat artística.

Una de les nostres característiques fonamentals ha sigut l'aposta per l'autoria contemporània valenciana. En la nostra nòmina es troben noms com Ferran Torrent, Carles Alberola, Pasqual Alapont, Rodolf Sirera, Eduardo Zamanillo, Ximo Llorens, Manolo Molins, Carles Pons, Juli Disla, Amparo Vayá, Juan Pablo Mendiola, Roberto García, Sergio Martínez, Pau Pons, Núria Vizcarro o Kika Garcelán.

A L'Horta Teatre també gestionem la Sala L'Horta, un espai de referència a la ciutat de València especialitzat en teatre per a escolars i teatre infantil que funciona ininterrompudament en el barri de Castellar-Oliveral des de 1995.

En 2023 rep el Premi Nacional de Teatre per a la Infància i la Joventut que atorga el Ministeri de Cultura i Esport a través de INAEM.

Toca, toca

Sinopsi

Glòria i Francesc es troben en un espai especial, un espai preparat per al joc, una gran catifa sensorial plena de textures, colors i sorpreses. Els nostres personatges descobriran, jugant amb teixits, les possibilitats de moviment del seu cos i diferents sensacions mitjançant el sentit del tacte.

Travessarem diferents paisatges que es compondran amb teixits, el cos i molta imaginació.

Partim de l'espai escènic com a dispositiu de joc per a investigar la relació del cos sobre les diferents superfícies. Toca, toca és una partitura de joc motivada pel sentit del tacte i l'espai, una gran catifa sensorial que s'amaga darrere del teló.

A més, aquest projecte naix del compromís davant la crisi climàtica i la consciència sobre la problemàtica dels residus tèxtils. La proposta plàstica integra la premissa de donar una segona vida escènica a materials i tèxtils usats en anteriors propostes de la companyia L'Horta Teatre.

Valors pedagògics

- ✓ Toca, toca busca estimular el descobriment de les parts del cos i les seues particularitats.
- ✓ Proposa l'exploració de diversos materials i les seues diferents qualitats.
- ✓ Toca, toca convida a estimular la nostra imaginació jugant amb draps i llençols.
- ✓ El teatre físic i l'expressió vocal seran els llenguatges que utilitzarem per a contar la història de dos personatges que es troben per a jugar en una gran catifa sensorial.
- ✓ Toca, toca és també una celebració del fabulós acte de posar-se en peus i caminar.

El dossier pedagògic

El dossier pedagògic és una eina fonamental per a completar el sentit de l'eixida al teatre. Sabem que cada aula i que cada xiquet i xiqueta són diferents però segur que vosaltres, els docents, trobareu la manera d'adaptar les activitats. Nosaltres, utilitzant com a punt de partida el treball realitzat durant la creació de **TOCA, TOCA** us proposem diferents activitats per a integrar a l'aula.

Trobareu diferents activitats relacionades amb:

- ✔ Expressió plàstica i artística.
- ✔ Expressió dramàtica.
- ✔ Expressió corporal. Psicomotricitat.
- ✔ RRR (Reduir, Reutilitzar, Reciclar).

Els xiquets i xiquetes de 0 a 3 anys s'enfronten al descobriment del món que els envolta i per a això, una de les eines fonamentals són els sentits. Intentem que les activitats que proposem puguin ajustar-se als diferents períodes sensitius, cada participant la gaudirà a la seua manera. Amb els grups d'infantil és molt senzill proposar l'exploració sobre la matèria, estan desperts als estímuls, al joc. En les trobades amb el públic durant el procés de creació observem que, entre els 0 i els 5 anys, funciona millor suggerir que conduir encara que la guia i la interacció de l'adult siga necessària. Podem donar instruccions senzilles, caminem, saludem o ens amaguem però no hem d'oblidar deixar espai per al joc lliure. Es tracta d'observar quines dinàmiques de joc apareixen a partir dels materials.

Us recomanem la configuració d'un espai de joc que modifique l'aula, el conegut. El nostre espai de joc ha de ser còmode, ha d'inspirar confiança i llibertat per a afavorir l'autonomia dels xiquets i xiquetes. Recordeu que **TOCA, TOCA** part dels teixits però a l'aula podem introduir molts més materials molt fàcils d'aconseguir, reutilitzables i estimulants per a les activitats que proposem. Podem utilitzar tots els estímuls sensorials que se'ns ocorrega i tinguem a mà des de llums de colors fins a olis essencials.

Abans de vindre al teatre

Les propostes per a abans de vindre al teatre ens ajuden a preparar l'eixida i a familiaritzar-nos amb la temàtica de l'espectacle i amb les arts escèniques.

El nostre cos en moviment

(Expressió corporal)

La primera proposta és molt senzilla, ens mourem. Us convidem a crear un moment a l'aula per al moviment i la dansa. Podem convertir aquest moment en una rutina, un dia a la setmana on ens dediquem a la dansa i l'expressió corporal. Per a això necessitarem un espai diàfan on puguem moure's lliurement o fer un gran cercle i música.

Podem enviar diferents pautes:

1

Movem les diferents parts del cos per separat, reconeixent i recordant les extremitats i les articulacions.

Movem les mans! Només les mans!
Ara, els colzes. Només els colzes!
Passem als múscles.

...

2

Movem tot el cos canviant la velocitat. Anem canviant les pautes per a mantindre al grup atent.

Ens movem molt a poc a poc!
Ens movem molt ràpid!

3

Ballem, junts o separats, al ritme de diferents melodies.

Quantes coses fem amb les mans?

(Psicomotricitat. Expressió dramàtica)

Us proposem la següent activitat amb dos objectius, el primer és el de connectar amb el sentit del tacte i el segon, introduir la dramatització. Pensarem en coses que fem amb les mans. Saludar, llavar-nos, tocar, aplaudir... Segur que se us ocorren infinitat de coses. Es tracta de realitzar junts totes les coses que se'ns ocrreguen i jugar a variar la velocitat, la intensitat o l'actitud.

Aplaudim molt fort!

Freguem les mans amb fred.

Saludem molt contents.

“Ens llavem les manetes” molt lent.

Ens posem els calcetins

(Psicomotricitat)

Els calcetins són un objecte molt significatiu dins de **TOCA, TOCA** però tenim una pregunta; sabeu posar-vos els calcetins solets i soletes? Tal vegada podem fer un xicotet taller per a aprendre. Podem provar dues coses, posar-nos els nostres propis calcetins o posar-los a un company o companya. Aprendre a vestir-se pot convertir-se en un joc!

Titella de calcetí

(Expressió dramàtica. RRR)

El titella és una eina molt valuosa perquè ens permet introduir una nova veu a l'aula. Pot participar fins i tot en la resolució de conflictes. Aquesta proposta és compon de dues parts. La primera part tracta d'introduir a aquest nou personatge a l'aula, pot rebre al grup en arribar i acomiadar-se en eixir. També pot aparèixer en moments puntuals, en algunes activitats, en una festa o davant un conflicte com a mediador. Només necessitem un d'eixos calcetins que es queden sense parella al fons d'un calaix.

Després de vindre al teatre

Les activitats que us proposem ara ens ajudaran a recordar l'espectacle, a posar en pràctica allò que hem vist a Toca, toca i fins i tot a crear la nostra pròpia obra.

El llit

(Expressió corporal i dramàtica. RRR)

El primer que Francesc i Gloria descobreixen sota el teló és una superfície gran i còmoda, sembla un gran llit. No poden evitar llançar-se per a moure's, rodar, gatejar...

Us proposem reproduir un espai similar com a punt de partida per a jugar com en Toca, toca. Segur que teniu a prop molts elements per a crear aquesta instal·lació (llençols, mantes, coixins...). Una vegada preparada, pensem en coses que fer en aquest llit i fem una improvisació guiada d'accions.

Per exemple:

**“Ara és de nit, a dormir”
(El grup acciona. Podem dir,
bona nit!, badallar
i tombar-nos a dormir).**

**“Ja és de dia. Bon dia!”
(accionem de nou).**

Podem continuar proposant accions que es puguin teatralitzar en eixa superfície.

La caixa de les teles

(Expressió dramàtica. Moviment. RRR)

El que us proposem a continuació és més una eina que una activitat. **La caixa de les teles** pot formar part del material de l'aula com a recurs de joc. Amb trossos de llençol, teles de colors o estampats podem jugar entre tots a crear paisatges com per exemple la mar.

Us deixem un vídeo tutorial amb pautes per a investigar amb plàstic per cobrir però podem practicar amb qualsevol tipus de material.

[Juguem a fer teatre: 5. El plàstic de pintor](#)

També podem tindre en eixa caixa disfresses o tal vegada crear una altra específica. Elements com a mocadors, fulards, barrets, gorres... amb els quals jugar estimulants la nostra autonomia.

Caminets

(Expressió dramàtica i corporal)

Tenim infinites possibilitats per a desplaçar-nos; *reptar, gatejar, caminar, córrer, saltar... Us proposem practicar maneres de creuar l'aula. Aquesta proposta és un bon punt de partida per a entrar a les dinàmiques següents, ens serveix d'escalfament i ens anima a començar a jugar.

Recordeu: la música sempre serà bona eina en les pràctiques de moviment!

[Juguem a fer teatre III: 3. Caminets](#)

Davall

Durant el procés d'investigació de **TOCA, TOCA** juguem a crear éssers impossibles cobrint-nos amb una manta, movent-nos, desplaçant-nos i traient les extremitats fora. Us convidem a trobar més éssers fantàstics sol cobrint-nos amb un llençol. Durant aquesta activitat podem practicar i reforçar els conceptes fora-dins o davall.

Si teniu les condicions i els recursos adequats podeu introduir llum per a crear ulls o boca. Unes llanternes i un poc d'obscuritat serà suficient.

Aquesta activitat ens posa en moviment, motiva la imaginació i fomenta el treball en equip.

Joc de l'espill amb les mans

(Psicomotricitat)

La següent activitat requereix concentració. Ens agrupem per parelles, l'un enfront de l'altre i ajuntem els palmells de les mans amb la persona que tenim davant. Quan estiguem preparats, comencem a moure les mans a poc a poc sense enlairar-nos i alhora.

Us deixem un tutorial de la versió tradicional d'aquesta activitat que us pot servir com a guia encara que us proposem l'activitat adaptada per als més xiquets.

[Juguem a fer teatre II: 3. L'Espill](#)

Cantem

(Expressió dramàtica)

Per a crear la banda sonora de l'espectacle revisem els primers sons que reben i emeten els bebès. Investiguem l'amanyac, el riure, les lletres i la forma més primitiva de pronunciar-les. Gravem eixes veus dels actors en un estudi i es poden escoltar en **TOCA, TOCA** integrades en la música.

El que us proposem a continuació és jugar amb la veu. Ens asseiem en un gran cercle on tots i totes, guiats per el "director", ens convertim en un cor. Podem començar per les emocions (riure, plorar, expressar que algun ens agrada molt "ummm" o que alguna cosa ens desagrada "puaj" ...).

Podem associar aquesta activitat a quasi qualsevol contingut que estiguem treballant a l'aula.

El jardí de les papallones

Gloria fa un gran descobriment, ajuntant amb un nus dos mocadors crea una papallona per a jugar amb Francesc.

Necessitats: dos mocadors o trossos de tela de 30x30 cm.

Aquesta activitat té tres passos:

1

Preparació de les papallones

2

Provar, investigar, jugar amb les diferents maneres de manipular la papallona.

3

La meitat del grup té les papallones i les amaga a l'aula i l'altra meitat del grup ha de trobar les papallones.

Podem associar aquesta activitat a quasi qualsevol contingut que estiguem treballant a l'aula.

Titella de calcetí part II

(Psicomotricitat fina. Imaginació. RRR)

Fem titelles per a tot el grup. Només necessitem un d'eixos calcetins que es queden sense parella al fons d'un calaix però per a cadascun. Cadascun practica amb el seu i pot decorar-ho a la seua manera. Qualsevol tipus de material que tinguem a l'aula pot convertir-se en uns ulls, una boca o pèl per al nostre titella.

Pintem amb les mans

(Expressió plàstica)

Ja que el nostre espectacle la roba té una presència molt important us proposem la següent activitat. Pintar i decorar una samarreta.

Estampem la nostra mà amb pintura per a tela en una camisa a la que vulguem donar un toc diferent, pot ser de la mamà o de papà, o d'algú a qui vulguem sorprendre amb un bonic detall.

Pot ser que aquesta activitat requerisca més cura en l'espai de treball, recordeu protegir i cobrir les superfícies on anem a pintar, a més de proporcionar un espai accessible per als xiquets on poder llavar-se les mans.

Més continguts didàctics

Actualment comptem amb molts recursos en línia per a introduir activitats relacionades amb l'expressió artística i dramàtica. Us recomanem visitar les propostes de [Red Planea](https://www.redplanea.org).

També us animem a visitar la nostra web on trobareu més recursos pedagògics per a acostar-vos a les arts escèniques.

<https://www.lhortateatre.com/campanya-escolar/recursos-pedagogics-presentacio/>

The image shows a screenshot of a web browser displaying the website <https://www.lhortateatre.com/campanya-escolar/recursos-pedagogics-presentacio/>. The browser's address bar shows the URL. The website has a blue header with the logo 'PLANEA RED DE ARTE Y ESCUELA' and navigation links: '¿Qué es?', 'Centros', 'Proyectos', 'Observatorio', 'Noticias', 'Agentes', 'Centro de recursos', and 'Centro de datos'. Below the header, there is a 'COMPRAR D'ENTRADES' button and a row of colorful icons representing different emotions or states. The main content area features a large image of hands painting on a canvas with the text 'RECURSOS PEDAGÒGICS' overlaid. To the left, there is a blue sidebar with the text 'CONVOCATORIAS Convocatoria para Comunidad de Madrid' and a 'Cookies' button. Below the main image, the 'Introducció' section begins with the text: 'A la Sala L'Horta creiem que el teatre és un element pedagògic molt eficaç, tant per a l'anàlisi de conductes socials, incentivant la reflexió i el debat, com per a potenciar la capacitat empàtica i reforçar actituds solidàries, de convivència i tolerància.' The 'CAMPANYA ESCOLAR' sidebar on the right includes links for 'Benvinguts a casa', 'Calendari', 'Espectacles 2024-2025', 'Recursos Pedagògics', 'Introducció i objectius', 'Guies pedagògiques dels espectacles', and 'Jornades de formació en Arts Escèniques per a docents'. A small image of a theater performance is visible at the bottom of the main content area.

Comiat

Ha sigut un plaer compartir eines amb vosaltres i vosaltres. Esperem que aquestes propostes s'adaptin a la realitat de les vostres aules i pugueu posar-les en pràctica. Fer teatre és un joc i el joc és el llenguatge propi dels xiquets i les xiquetes.

Fitxa Artística:

Dramatúrgia i Direcció	Kika Garcelán
Intèrprets	Glòria Román Francesc Romeu
Assessorament artístic i tècnic	Pau Blanco
Coreografia i moviment	Sara Espinar
Espai escènic	Kika Garcelán
Vestuari	Turistas de terciopelo
Composició musical	David Alarcón
Il·luminació	Diego Sánchez
Coordinació tècnica	Jorge Chao
Imatge gràfica	Pilixip
Realització d'escenografia	Kika Garcelán Loles Lluch Los reyes del Mambo
Dossier pedagògic	Kika Garcelán
Fotografia	Vicente A. Jiménez
Vídeo promocional	Namek Audiovisual
Mediació	Alba Suay
Administració	Bea López
Producció executiva	Alfred Picó Jesús Navarrete

Agraïments:

Escola Infantil Formiguetes de Castellar-l'Oliveral

L'HORTATEATRE

C/ Sant Martí de Porres, 17
46026 València | Castellar-Oliveral
963759643 | 646984678 |
direccio@lhortateatre.com
www.lhortateatre.com

Amb el suport de:

Companyia associada a:

Col·labora:

